

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Ardooisesteenweg 319A

Roeselare, West-Vlaanderen

2023F167

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Aaron Willaert

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	8
1.2.1 Landschappelijk kader	8
1.2.2 Historisch kader	13
1.2.3 Archeologisch kader	19
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	23
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een bedrijventerrein in Roeselare. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 7980 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als industriegebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2023F167	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 64010	Y ₁ : 183324
	X ₂ : 64271	Y ₂ : 183511
KADASTER	Roeselare, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 1242l, 1259d	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Roeselare, in de provincie West-Vlaanderen. Roeselare is gelegen in zandlemig Vlaanderen aan de industriële Mandelas. Het projectgebied grenst ten zuiden aan de Ardooisesteenweg, een noordoostelijke uitvalsweg naar Ardooie. Aan de straat zijn veel winkels gelegen. De stadskern van Roeselare (Grote Markt) situeert zich ca. 2 km ten zuidwesten.

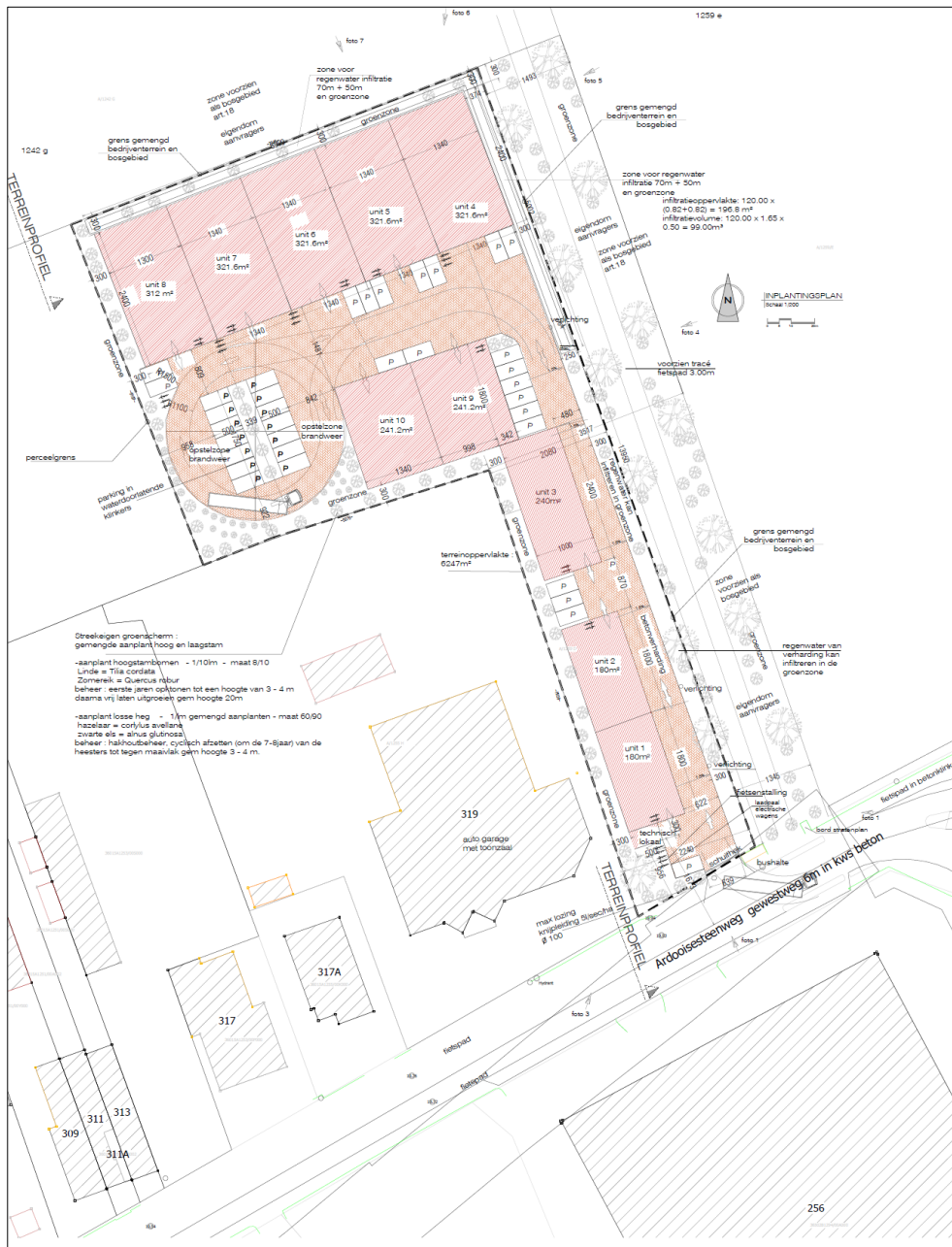

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 7980 m². Het terrein bestaat momenteel integraal uit weiland.

De opdrachtgever plant de realisatie van een bedrijventerrein op een braakliggend terrein aan de Ardooisesteenweg. Dit nieuw bedrijventerrein zal 10 bedrijfsunits omvatten. Rondom de units wordt verharding gerealiseerd. De bedrijfsunits worden gefundeerd door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 100 cm-mv) en een vloerplaat (ca. 50 cm-mv). Voor de verharding dient een bodemingreep gerekend te worden van ca. 50 cm-mv.

Figuur 4: Inplantingsplan (bron: opdrachtgever).

1.2 ASSESSMENT

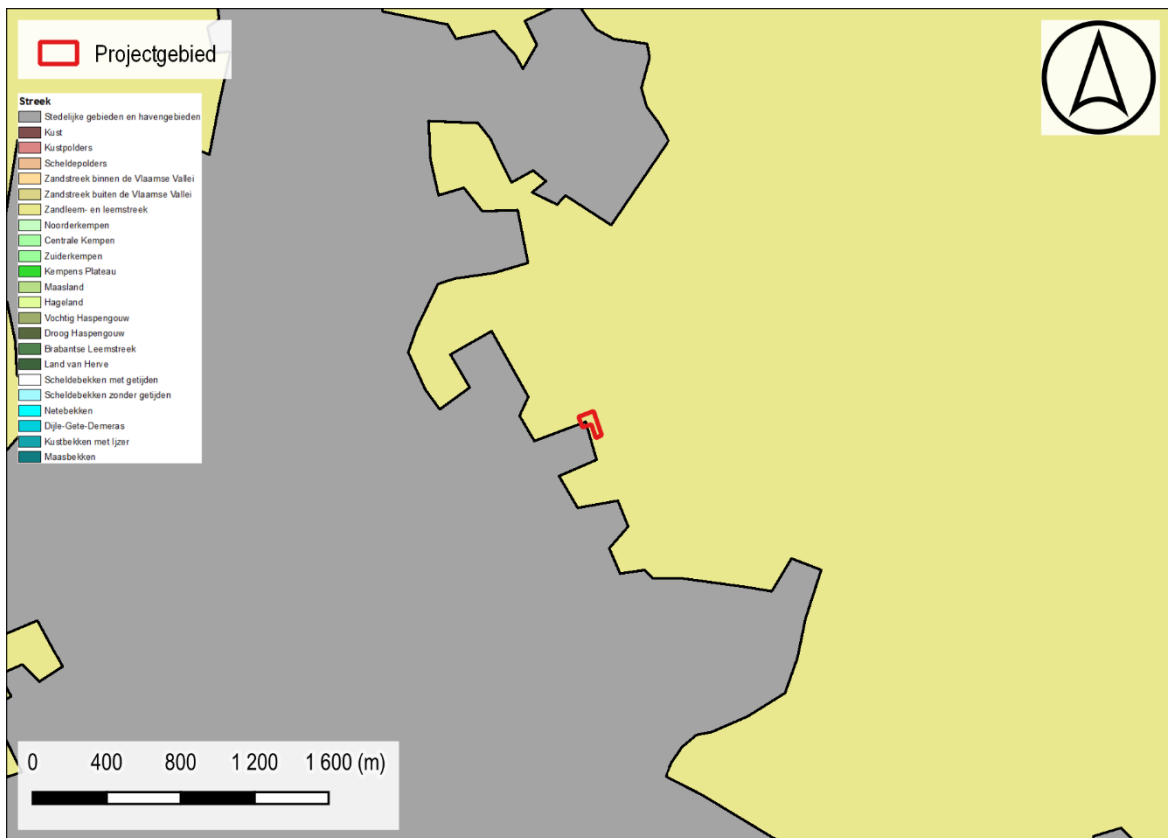
1.2.1 Landschappelijk kader

Het plangebied is gelegen op de zuidelijke flank van het plateau van Lichtervelde-Hooglede die maximale hoogtes bereikt tot 49 m TAW. Het plateau van Lichtervelde-Hooglede en de heuvelrij van Klerken-Staden en Geluveld vormen de scheidingskam tussen het IJzer- en het Leiebekken. Het projectgebied is gelegen op de overgang van dit plateau richting het alluvium van de Onledebeek-Krommebeek die verder ten zuiden uitloopt in de Mandel. Iets ten noorden van het projectgebied loopt de Uitenhovebeek die ontspringt hoger op het plateau en afwatert in zuidwestelijke richting tot de Onledebeek-Krommebeek. **Deze positie op hoger gelegen terrein in de nabijheid van beekvalleien moet uitermate aantrekkelijke geweest zijn voor jager-verzamelaars in de regio.** Het terrein situeert zich op een hoogteligging van 20.2 tot 20.6 m TAW en heeft een vlak verloop. Er zijn geen duidelijke indicaties voor maaiveldwijzigingen in het verleden.

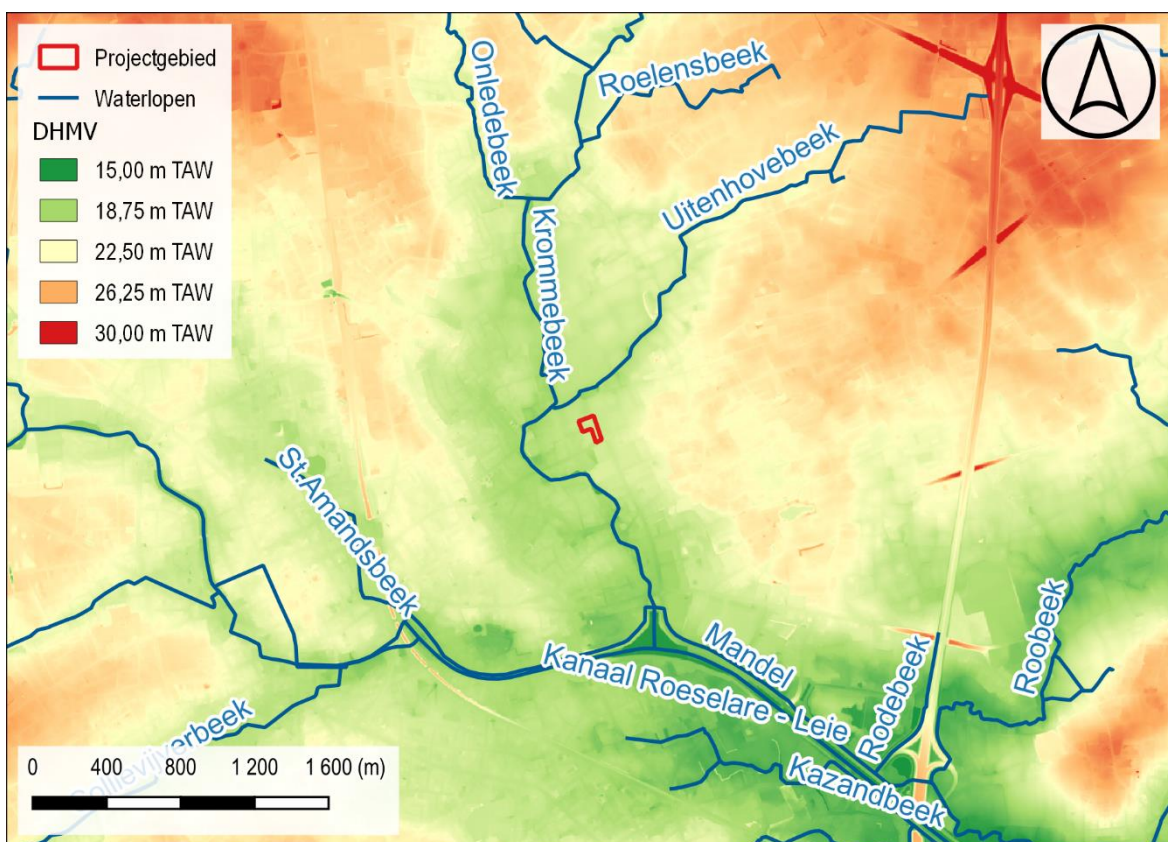
De Quartair Geologische Kaart lokaliseert het plangebied ter hoogte van **type 1** dat bestaat uit eolische afzettingen uit het Weichseliaan tot mogelijk vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft binnen de projectgrenzen een **matig natte lichte zandleembodem** weer met sterk gevlekte verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en er worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boorbereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

De Tertiair Geologische Kaart lokaliseert het plangebied ter hoogte van het **Lid van Kortemark**. Het lid van Kortemark (deel van Formatie van Tielt) bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig stof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

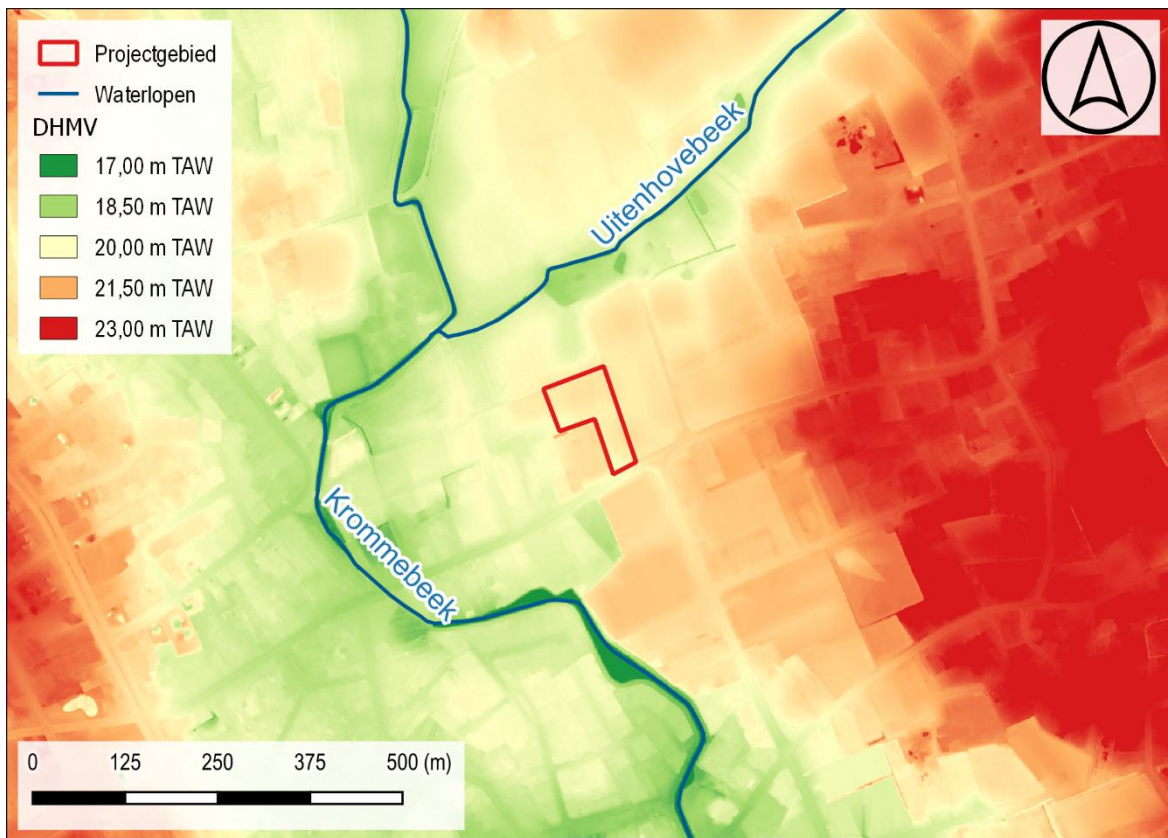
De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied bodemtype **Pdc** weer. Dit bodemtype is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boorbereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

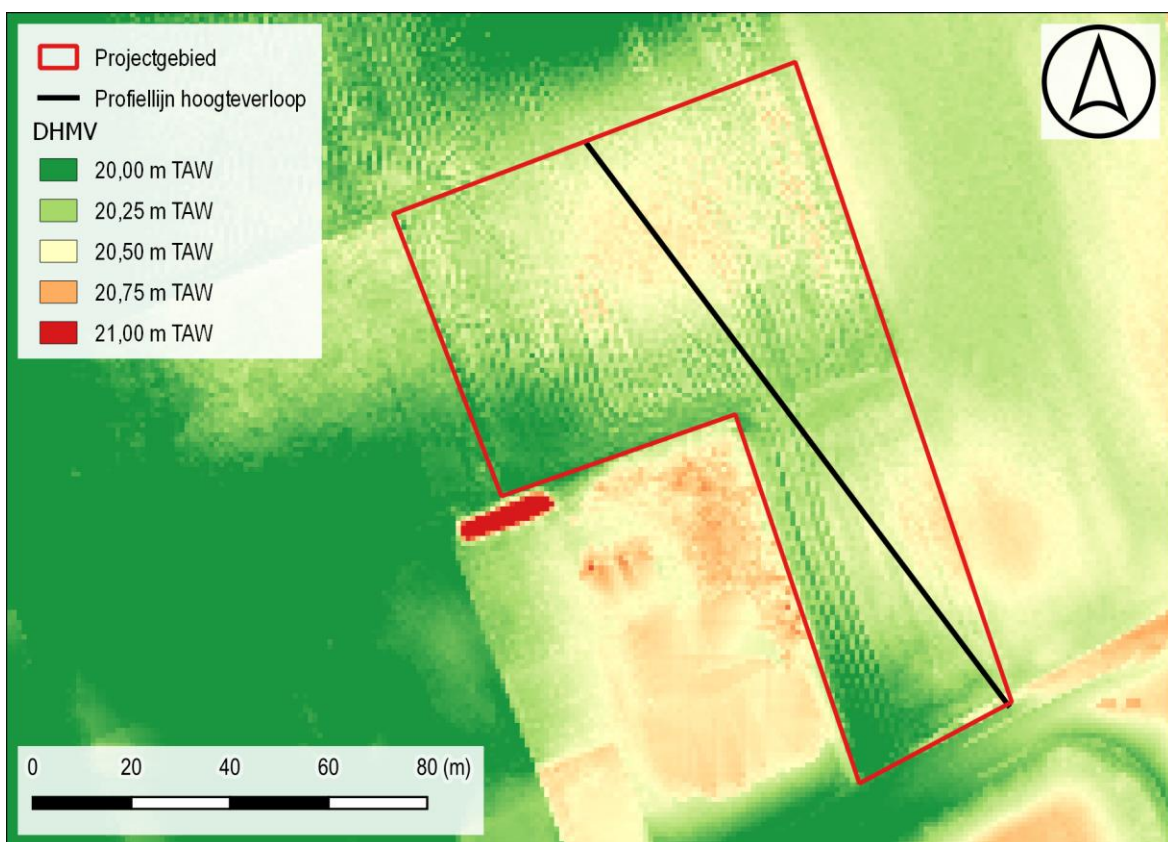
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

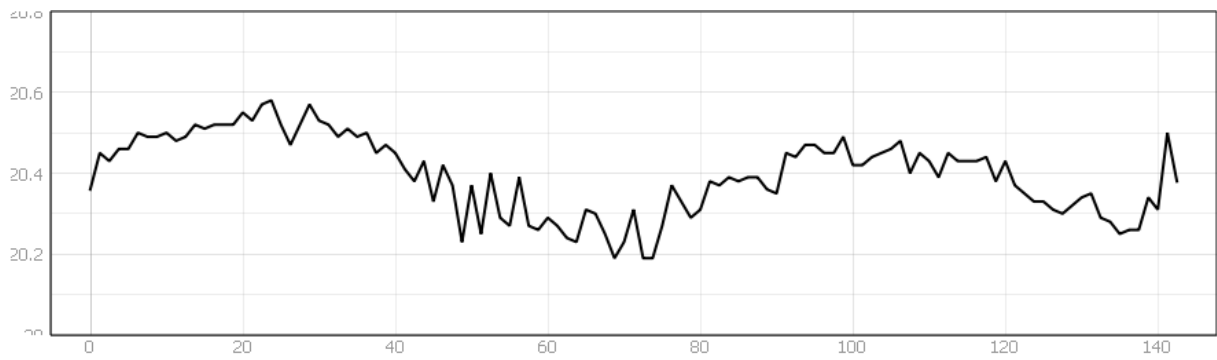
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

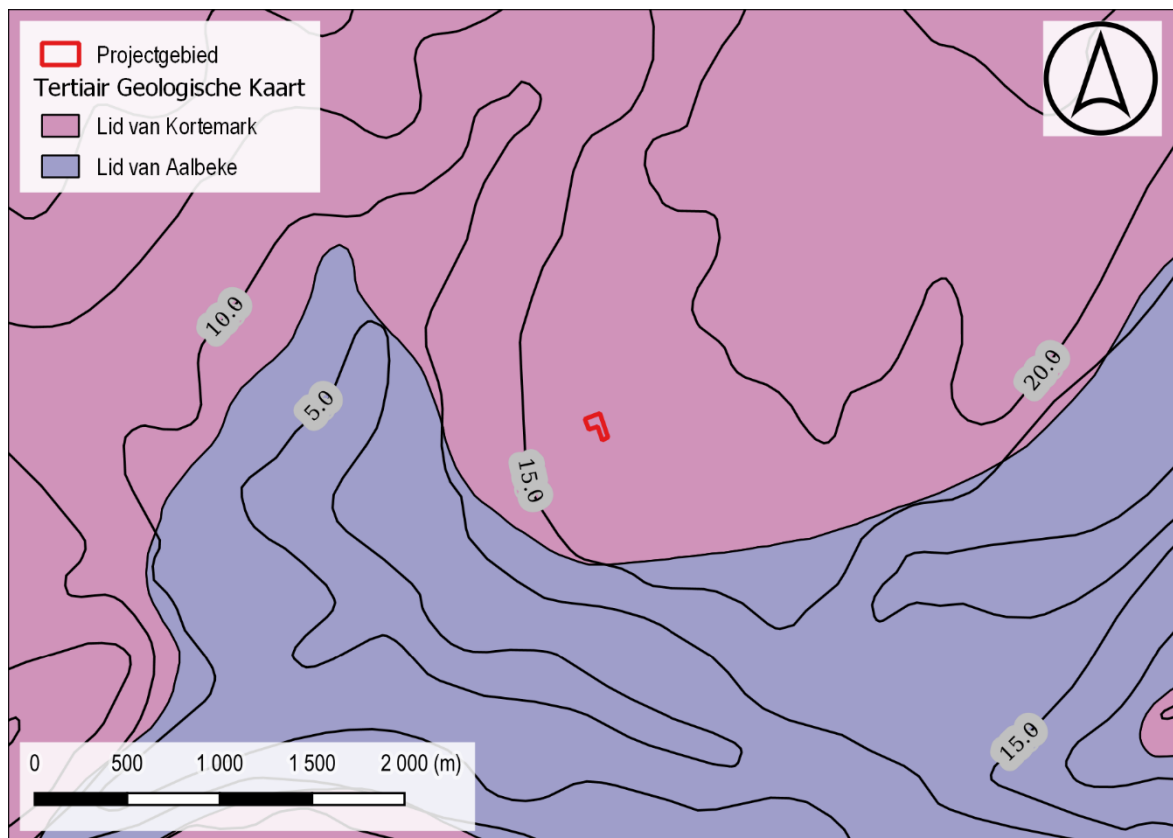
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

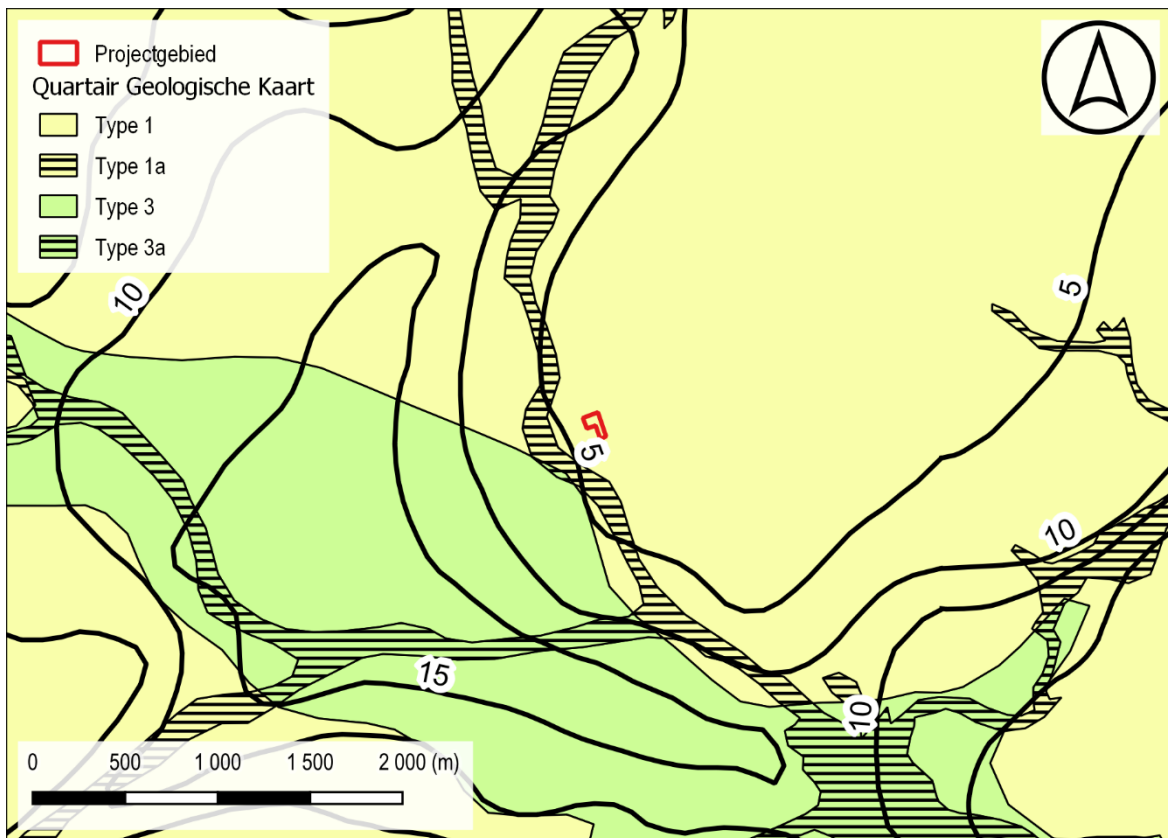
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

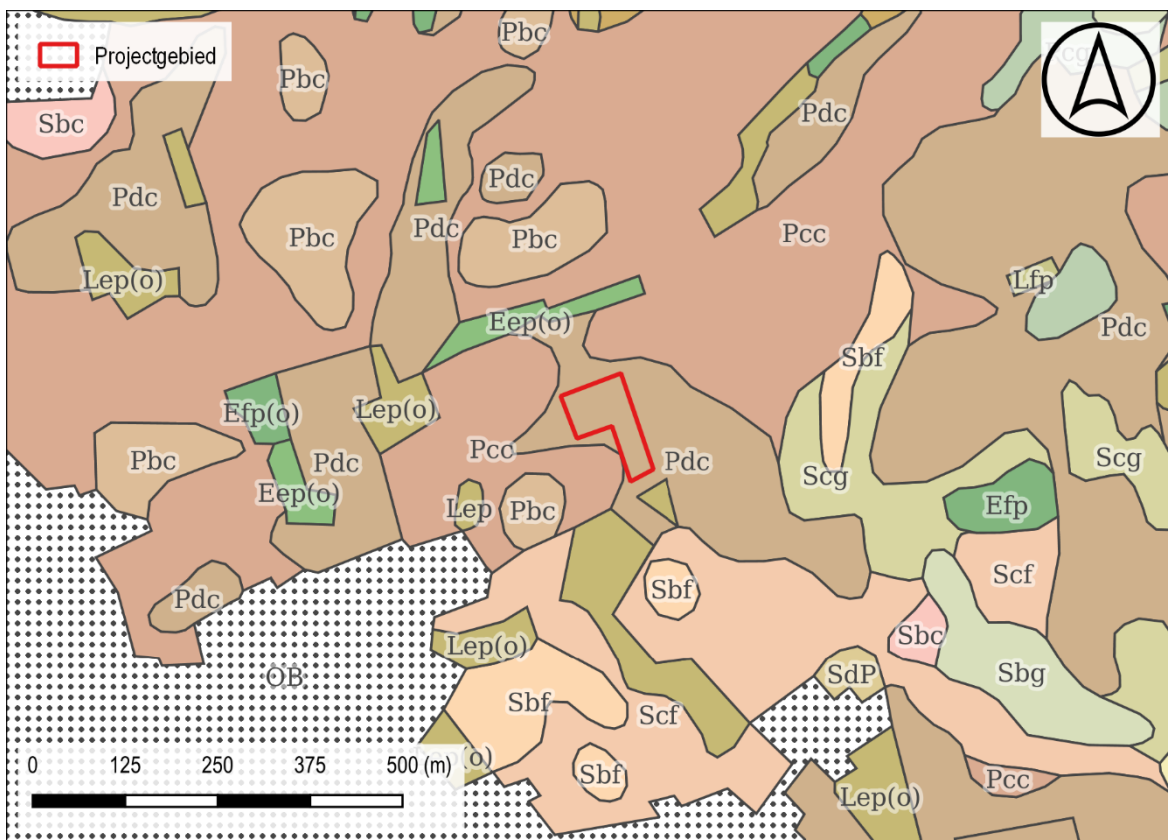
Figuur 9: Hoogteverloop, NW-ZO.

Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

Roeselare wordt voor het eerst vermeld in een oorkonde uit 822, waarin Lodewijk De Vrome het gebied schenkt aan de Sint-Pietersbadij van Saint-Amand-les-Eaux in Noord-Frankrijk. Boudewijn III de Jongere schenkt de stad in 957 het privilege tot het houden van een wekelijkse markt. In 1250 krijgt Roeselare de stadsrechten toebedeeld door Margaretha van Constantinopel.

De heerlijkheid van Roeselare beslaat enerzijds het zogenaamde Roeselare-Binnen en anderzijds het Roeselare-Buiten, waarvan het laatste is onderverdeeld in 23 heerlijkheden. In de 14de -15de eeuw is Roeselare een centrum van weefnijverheid. In 1488 plunderen huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk de stad, waarbij onder meer de hal, het Belfort en de Sint-Michielskerk grotendeels worden verwoest. De gebouwen worden opnieuw opgericht met steun van de heer van Wijnendale. In de 16de eeuw is er een overgang van de laken- naar de linnennijverheid. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) wijken veel wevers en intellectuelen uit naar Nederland, maar ook naar Duitsland en Engeland. De Oostenrijkse periode brengt relatieve rust en welvaart met zich mee. In 1751-1754 wordt de steenweg Brugge-Roeselare-Menen-Rijsel aangelegd, die samenvalt met de as Ieperstraat - Zuidstraat - Noordstraat.

In de eerste helft van de 19de eeuw heeft de linnennijverheid te lijden onder de concurrentie van de machinale weverijen uit Engeland, echter gedurende de tweede helft van de 19de eeuw is er een heropleving, onder meer door de aanleg van nieuwe infrastructuurwerken (spoorlijnen, kanaal Roeselare-Ooigem). Voorts is er de aangroei van scholen, medische en aanverwante instellingen.

Op 19 oktober 1914 wordt de oostelijke stadszijde verdedigd door de Fransen en woeden er gevechten langs het kanaal en in de Aardappelhoek. Ca. 150 gebouwen worden door de Duitsers in as gelegd. Na de inname door de Duitsers situeert Roeselare zich in het Duitse Etappengebied. De Flanderstellung loopt langsheen de westelijke stadsgrens. Roeselare wordt ingericht als een knooppunt in het Duitse militaire transportnetwerk. Tot juli 1917 blijven de verwoestingen nog relatief beperkt, daarna nemen de Britse luchtbombardementen toe. De subsidiëring van woningbouw na WO II stimuleert de bouw van sociale woonwijken rondom de stad, wat leidt tot een aanzienlijke stadsuitbreiding.²

De Ferrariskaart karteert het projectgebied als akker. Mogelijk snijdt het projectgebied bebouwing aan. Het verloop van de huidige Ardooisesteenweg is reeds waar te nemen. De huidige rechtgetrokken weg werd pas aangelegd in 1827. Op de Ferrariskaart is het smalle meersgebied langsheen de Onledebeek-Krommebeek waar te nemen.

De 19^e-eeuwse kaarten geven geen bebouwing weer binnen de projectgrenzen. Precies ten westen is een vermoedelijke hoeve bestaande uit 3 bestanddelen waar te nemen. Deze krijgt de benaming 'Blauwe Toren'.

De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik. Het projectgebied is tot op heden in gebruik als akker.

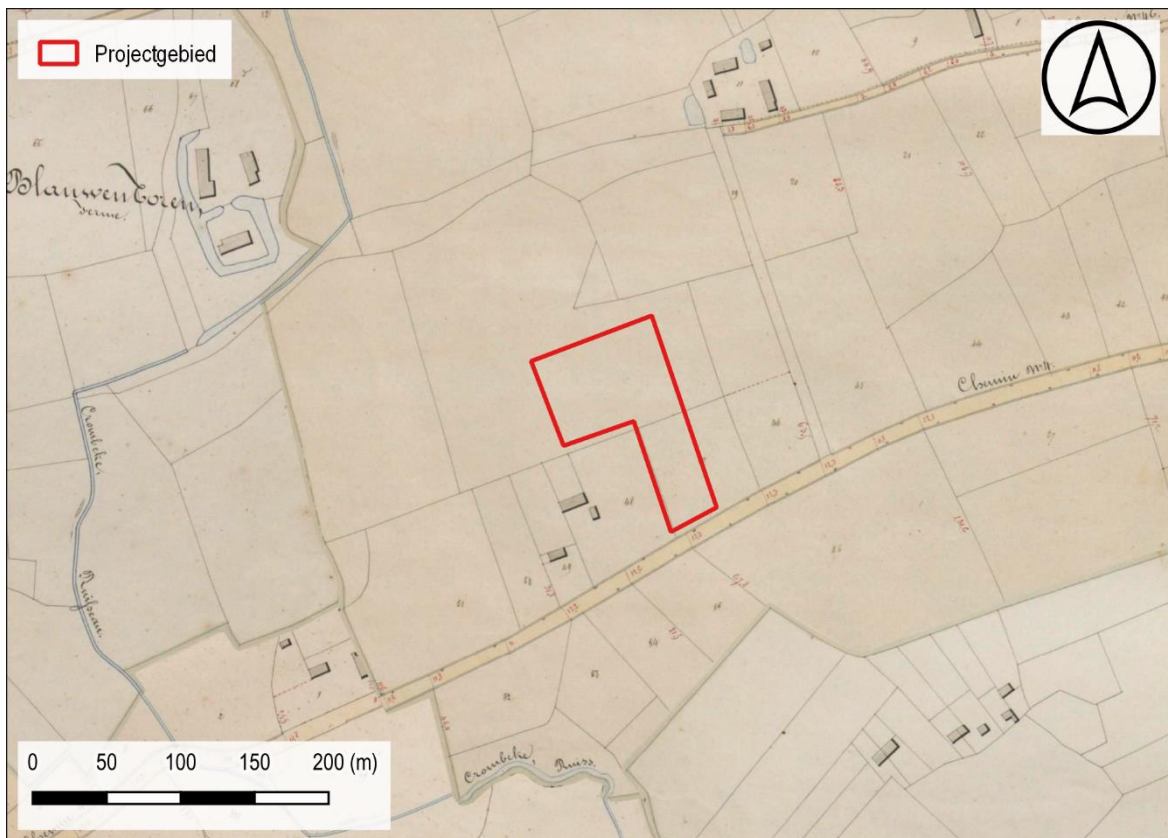
² Agentschap Onroerend Erfgoed

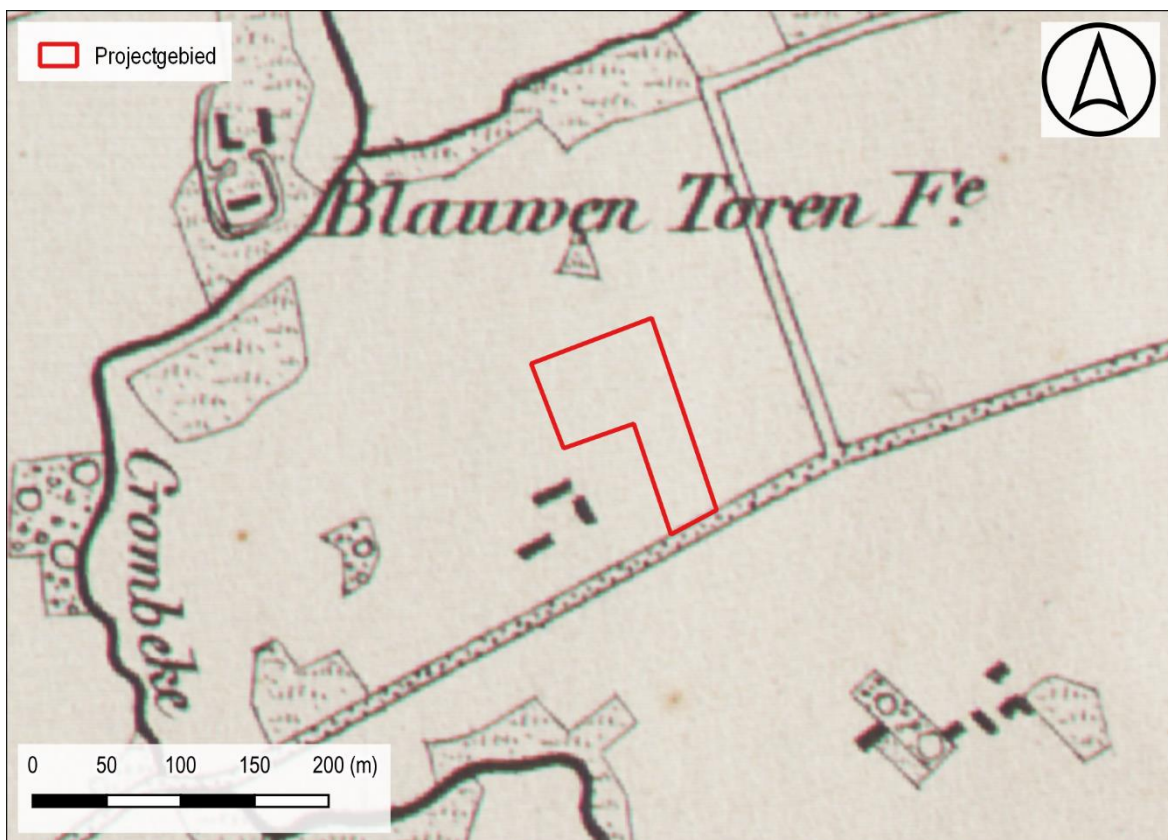
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

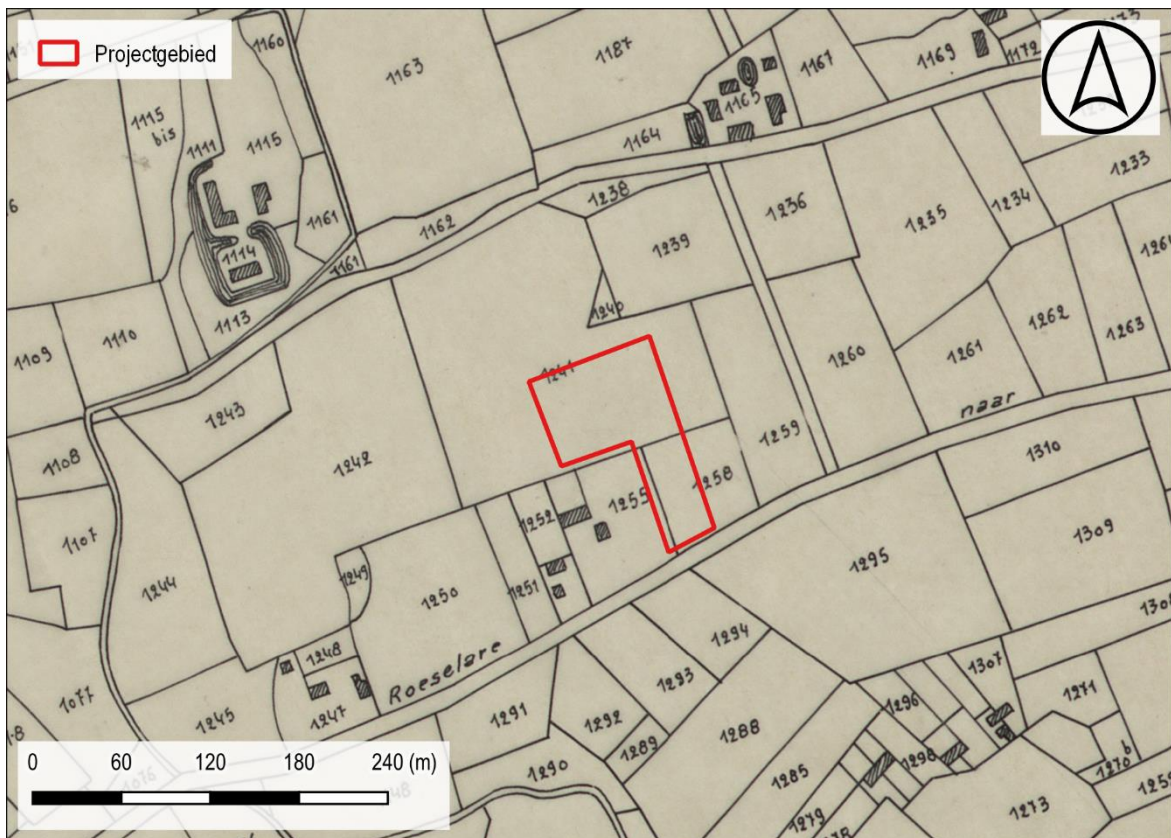
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

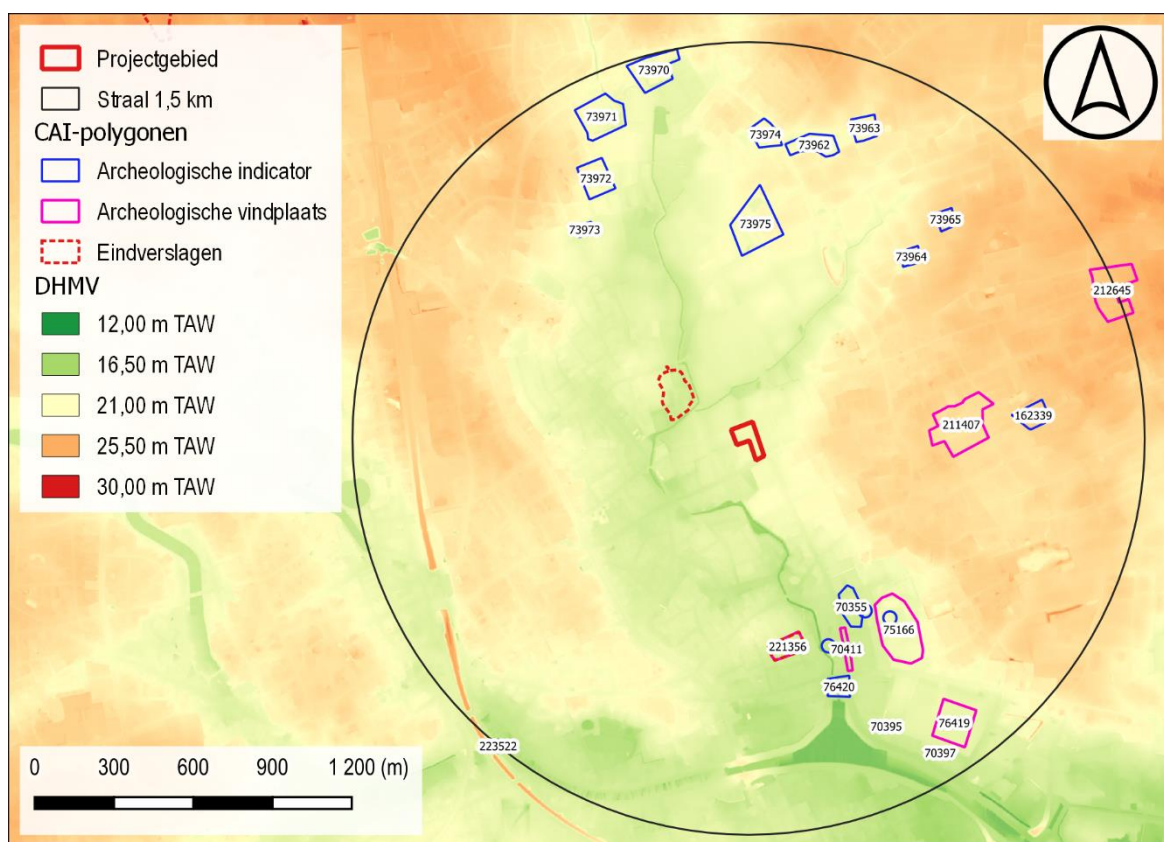
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

In de omgeving zijn enkele archeologische vindplaatsen gekend. Ten noordwesten van het onderzoeksgebied, ter hoogte van hoeve 'Blauwe Toren', werd tijdens infrastructuurwerken een archeologische werfopvolging uitgevoerd waarbij restanten de laatmiddeleeuwse voorloper van het hoevecomplex in kaart werden gebracht.³ Ten zuiden van het onderzoeksgebied, aan de Klaproosstraat, werd reeds een vlakdekkend onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van een nieuwe verkaveling, hierbij werden restanten van een woonerf uit de Romeinse periode in kaart gebracht en onderzocht. Ook verder zuidwaarts langs de Krommebeek, richting de Mandel en het havengebied, werden bij verschillende onderzoeken en werfopvolgingen resten waargenomen van artisanale activiteiten uit de Romeinse periode dit betrof enerzijds restanten van een vermoedelijke dakpansteenbakkerij en anderzijds een hoeveelheid slak die wijst op plaatselijke metaalproductie. Tevens werden er resten van Romeinse bewoning en meerdere veldgraven in kaart gebracht. In de ruimere omgeving wijzen de waarnemingen voornamelijk op bewoning in de middeleeuwen. Naast de aangetroffen sporen werden op verschillende locaties, bij zowel vlakdekkend onderzoek als veldkarteringen een beduidende hoeveelheid lithisch materiaal gerecupereerd waarvan een deel gedateerd kan worden in het mesolithicum. Verder bestaan de gekende waarden in de ruime omgeving voornamelijk uit cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne hoeves met walgracht.

Figuur 23: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygoenen (©Geopunt).

³ Lefere, M. & Slabbinck, F. 2022.

I. Archeologische vindplaatsen

70411	Controle van werken (1986); NK: 150 m Midden-Romeinse tijd: steen- en pannenbakkerij. De dakpanoven ligt ten noorden van de kleiwinningskuil, op een hogergelegen zandrug. De bovenbouw van de oven is niet gevonden. De vloer van de (cirkelvormige) stookkamer was wel gedeeltelijk bewaard. Verder was er een stookgang en een stookplaats. De resten van een holle boomstam werden geïnterpreteerd als tochtregelaar. en zuiden van de dakpanoven werd een concentratie dakpanfragmenten, waaronder veel misbaksels, aangetroffen. In de nabijheid hiervan trof men verbrande aarde aan. Deze vondst werd geïnterpreteerd als kleiwinningskuil, uitgezet in het alluvium van de Mandel en de Kromme Beek. De kuil werd secundair gebruikt als stortplaats voor ovenresten en misbaksels. Bron: Vanbrabant, K. & Goderis, J. 199, Noodonderzoek van een Romeinse dakpanoven te Roeselare In: Romeinendag 27 maart 1997, 20-24.
75166	Opgraving (1987-1993); NK: 15 m Mesolithicum: lithisch materiaal. Midden-Romeinse tijd: artisanale zone. Kuil met concentratie van metaalslakken (in verband te brengen met koperverwerking). Daarnaast Romeinse houtbouw met grachtjes en greppels, een gebouw met uitgegraven vloerniveau, vierpostenspieker, 5 eikenhouten waterputten met aardewerk, botmateriaal, leren sandalen, maalstenen, benen mesheft in de vorm van een kat, gewicht in basaltlava, tubuli, fragmenten ijzeroven, delen blaaspijp, bronzen ketels,... Mogelijk betreft het een Gallo-Romeinse artisanale nederzetting ten noorden van de Mandel. Ten noorden van het bewoningsareaal bevinden zich 4 brandrestengraven. Vroege middeleeuwen: aardewerk. Bron: Goderis J. en J. Termote (1988) Roeselare (W.-VI.): bedrijventerrein Haven: Romeinse nederzetting, in: Archeologie 1988/2, p. 165-166.
76419	Opgraving (1987); NK: 15 meter Vroege middeleeuwen: fragmenten van gedraaid reducerend gebakken kookpotten met strakke uitstaande rand en rolstempelversiering op schouder, fragmenten met eenvoudig overgeslagen rand en versiering van ingedrukte puntenrijen Bron: Goderis, J., J. Termote 1987: Prospectie en vooronderzoek te Roeselare Bedrijventerrein Haven, in Westvlaamse Archaeologica, 3, 1, p. 29-36.
211407	Mechanische prospectie (2015); NK: 15 meter Nieuwe tijd: perceelsgreppels – kuilen Onbepaald: 2 houtskoolmeilers, datering onbekend. Bron: Demoen D., Gierts I. 2016: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Roeselare - Izegemseardeweg, BAAC- Vlaanderen Rapport nr. 169, Gent.
212645	Mechanische prospectie (2016); NK: 15 meter

	18e eeuw: kuilen en greppels Bron: Vanhoutte C., Bartholomieux B. 2016: Archeologische opgraving Ardoorie Boterstraat (prov. West- Vlaanderen). Basisrapport conceptversie.
221356	Mechanische prospectie (2018) Opgraving (2018) Romeinse tijd: kruisplattegrond - Doordat er amper vondstmateriaal werd aangetroffen en doordat de geanalyseerde koolstofstalen gecontamineerd waren, was het niet mogelijk om deze datering te verfijnen. De site bevond zich tussen de 20 en 60 cm onder het maaiveld op een hoogte tussen 18,24 m + TAW en 19,50 m + TAW. Bron: https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/6473 Nota (archeologieportaal)

II. Archeologische indicatoren

70218	Veldprospectie; NK: 150 m Mesolithicum: lithisch materiaal.
70219	Veldprospectie (1977); NK: 150 m Mesolithicum: lithisch materiaal.
70355	Veldprospectie; NK: 150 m Romeinse tijd: aardewerk, imbrices, tegulae.
70367	Veldprospectie; NK: 150 m Mesolithicum: lithisch materiaal.
70395	Veldprospectie; NK: 150 meter Mesolithicum: lithische artefacten
70397	Veldprospectie; NK: 150 meter Mesolithicum: lithische artefacten
73962	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73963	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73964	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73965	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht

73970	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73971	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73972	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73973	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73974	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
73975	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: site met walgracht
76420	Veldprospectie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
162339	Indicator luchtfotografie 20 ^e eeuw: loopgraaf WO I
223522	Metaaldetectie 20 ^e eeuw: bajonet, vermoedelijk WO II

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein aan de Ardooisesteeweg 319 te Roeselare. Het plangebied is ca. 7980 m² groot, is vrij van bebouwing en ligt op heden braak.

De stad Roeselare is gegroeid vanuit een nederzetting aan de Mandel. Het projectgebied bevindt zich een 2-tal kilometer ten oosten van het stadscentrum. Het terrein is gelegen binnen het overgangsgebied tussen het Plateau van Lichtervelde in het zuidoosten en de vallei van de Krommebeek in het westen. Ten noorden van het onderzoeksgebied stroomt de noordoost-zuidwest gerichte Uitenhovebeek die aansluit op de Krommebeek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer die bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft een matig natte zandleembodem weer ter hoogte van het onderzoeksgebied. Dergelijke locaties, op het raakvlak tussen 2 landschapsvormen, zijn doorgaans zeer aantrekkelijk voor groepen jager-verzamelaars aangezien er optimaal geprofiteerd kan worden van overlappende biotopen. Ook voor vroege landbouwers moet de omgeving zeer gunstig geweest zijn.

Op het cartografische materiaal is een landelijke en open omgeving te herkennen. Op de Ferrariskaart is de huidige Ardooisesteeweg reeds afgebeeld. Het onderzoeksgebied zelf is weergegeven als akkerland. Langs de oostelijke rand is een klein gebouw afgebeeld, iets verder ten westen is eveneens een hoeve ingetekend. Ten noordwesten is een omwalde hoeve aangeduid die het toponiem 'Blauwe Toren' meekrijgt op de 19^e-eeuwse bronnen. Inzake het langebruik is op het kaartmateriaal uit de 19^e eeuw geen wezenlijke evolutie op te merken. Ook binnen de sequentie luchtbeelden is geen wezenlijke evolutie op te merken, het terrein is de voorbije decennia in gebruik geweest als akkerland.

In de omgeving zijn enkele archeologische vindplaatsen gekend. Ten noordwesten van het onderzoeksgebied, ter hoogte van hoeve 'Blauwe Toren', werd tijdens infrastructuurwerken een archeologische werfopvolging uitgevoerd waarbij restanten de laatmiddeleeuwse voorloper van het hoevecomplex in kaart werden gebracht. Ten zuiden van het onderzoeksgebied, aan de Klaproosstraat, werd reeds een vlakdekkend onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van een nieuwe verkaveling, hierbij werden restanten van een woonerf uit de Romeinse periode in kaart gebracht en onderzocht. Ook verder zuidwaarts langs de Krommebeek, richting de Mandel en het havengebied, werden bij verschillende onderzoeken en werfopvolgingen resten waargenomen van artisanale activiteiten uit de Romeinse periode dit betrof enerzijds restanten van een vermoedelijke dakpansteenbakkerij en anderzijds een hoeveelheid slak die wijst op plaatselijke metaalproductie. Tevens werden er resten van Romeinse bewoning en meerdere veldgraven in kaart gebracht. In de ruimere omgeving wijzen de waarnemingen voornamelijk op bewoning in de middeleeuwen. Naast de aangetroffen sporen werden op verschillende locaties, bij zowel vlakdekkend onderzoek als veldkarteringen een beduidende hoeveelheid lithisch materiaal gerecupereerd waarvan een deel gedateerd kan worden in het mesolithicum. Verder bestaan de gekende waarden in de ruime omgeving voornamelijk uit cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne hoeves met walgracht.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Er is tijdens het bureauonderzoek geen informatie aan het licht gekomen waardoor aangenomen kan worden dat het terrein vrij is van erfgoed. De

verwachting bestaat uit zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. In de eerste plaats dient een landschappelijk bodemonderzoek de bodemopbouw en de bewaringscondities te evalueren. Mochten plaatselijk bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactensites, dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken. Vervolgens is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode om eventueel aanwezige sporen in kaart te brengen en de impact van de geplande werken hierop in te schatten.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Lefere, M. & Slabbinck, F. 2022. Opgraving Hoeve De Blauwe Toren Roeselare, Ruben Willaert NV.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Inplantingsplan (bron: opdrachtgever).	7
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).9	
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	9
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 9: Hoogteverloop, NW-ZO.	11
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)	11
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)	12
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	14
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	14
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	15
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	15
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)	16
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)	16
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)	17
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)	17
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)	18
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)	18
Figuur 23: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	19

CHRONOLOGISCH KADER

